

Світлана Ткаленко

*професор кафедри європейської економіки і бізнесу,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана,*

Svitlana Tkalenko

*D.Sc. in Economics, Professor at the Department of European Integration and Business,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
sv.tkalenko@gmail.com*

Людмила Кудирко

*професор кафедри світової економіки
Державного торговельно-економічного університету*

Liudmyla Kudyrko

*PhD in Economics, Professor at the Department of World Economy,
State University of Trade and Economics
l.kudyrko@knute.edu.ua*

ГЕОПРОСТОРОВІ ТА СЕКТОРАЛЬНІ АСПЕКТИ НОВІТНІХ ТРЕНДІВ ЗЛИТТІВ І ПОГЛИНАНЬ У ГАЛУЗІ ТЕХНОЛОГІЙ

GEOSPATIAL AND SECTORAL ASPECTS OF THE LATEST TRENDS OF MERGERS AND ACQUISITIONS IN THE TECHNOLOGY INDUSTRY

Анотація. Досліджено геопросторові та секторальні аспекти на міжнародному ринку злиттів і поглинань. Акцентована увага на технологічних компаніях на міжнародному ринку M&A.

Abstract. Authors studied the geospatial and sectoral aspects of the international market of mergers and acquisitions. Focused attention on technology companies in the international M&A market.

З початку XXI ст. у на міжнародному ринку злиттів і поглинань (M&A) було здійснено транзакцій на суму понад 57 трлн дол. США. і загальною кількістю понад 790 тисяч. За даними Інституту злиттів, поглинань та альянсів (ІМАО) у XXI ст. найменша кількість угод припала на 2002 рік (27,2 тис. угод обсягом 1241,9 млрд дол. США) і найвища — на 2007 рік (47,6 тис. угод обсягом 4920,3 млрд дол. США), після чого відбувалася варіативність на ринку — то зростання, то падіння [1]. Зазвичай тренд до сповільнення спостерігаємо під час невизначеності чи нестабільності ринку, зокрема спостерігали падіння у 2001–2002 рр., за часів фінансової кризи 2008–2009 рр., за часів пандемії 2019–2020 рр. Загальні тренди світового ринку M&A наведено на рис. 1.

Періоди невизначеності чи нестабільності ринку є тим часовим періодом, коли з'являються нові можливості. Так, РвС прогнозує сприятливий період з новими можливостями для 2023 р. після низхідного тренду у попередньому році. Незважаючи на зменшення кількості та обсягів транзакцій у 2022 р. у порівнянні з попереднім роком, слід зазначити, що дані показники світового ринку M&A були на 9 % вище рівня до пандемії [2]. Отже, нинішні ринкові умови у довгостроковій перспективі, незважаючи на війну в Україні, засвідчують про нові можливості для компаній з добре продуманими стратегіями та фінансовими можливостями.

У короткостроковій перспективі початок 2023 р. характеризується нечіткими та незрозумілими перспективами у контексті зростання процентних ставок, зростання вимог інвесторів та побоюваннями глобальної рецесії. 2022 рік — рік війни в Україні приніс геополітичну напруженість для усього світу, зокрема відбулося посилення регуляторного контролю, збої в ланцюжках поставок та ін. Тому, компанії, які виходили на міжнародний ринок M&A вирішили зачекати кращих умов на ринку.

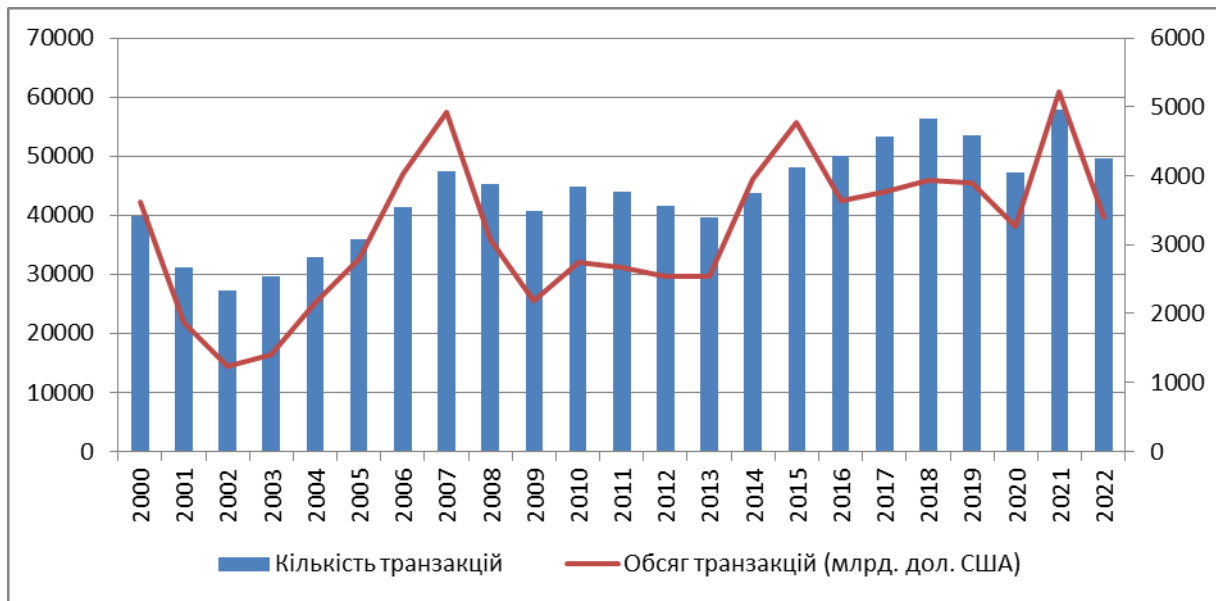

Рис. 1. Тренди світового ринку М&А [1]

За секторами міжнародний ринок М&А мав таку структуру: на сектор промисловості припало біля 14 %; технологічний сектор (високих технологій) — 13 %; на фінансовий сектор — 12 %; сектор матеріалів — 11 %; сектор комп'ютерної продукції та похідних товарів — 10 %; сектор ЗМІ і розваг — 8 %, усі інші (енергетика, охорона здоров'я, торгівля та ін) — 32 %.

Таким чином, незважаючи на макроекономічну невизначеність, яка обмежила злиття та поглинання, зокрема й у галузі технологій, сміливіші технологічні компанії укладали всеосяжні та істотні угоди, щоб вийти сильнішими після кризи. Швидкість прийняття рішень на міжнародному ринку М&А, коли загальні показники падають для технологічних компаній, що розвиваються, є перевагами. Саме сьогодні найпривабливіший період для нових можливостей технологічних компаній, оскільки конкуренція з боку приватних інвесторів впала.

Зазначимо, що неоднозначність, а не рецесія, уповільнює ринки технологічних М&А, і коли невизначеність зменшиться, активність технологічних компаній буде зростати. Тому це період привабливих можливостей для технологічних компаній, які повинні бути проактивними і активізувати свою діяльність щодо цілей злиттів і поглинань і зосередитися на прискоренні синергії. Вартість угод серед технологічних компаній у 2022 р. знизилася на 45 %, а обсяги угод впали приблизно на 4 % за перші 10 місяців року порівняно з аналогічним періодом 2021 року, за винятком гральних компаній [3, с. 102].

Водночас у минулому році великі компанії, які були впевнені у своїх транзакціях здійснювали угоди на міжнародному ринку. Наприклад, угода, яка розпочалася минулого року з придбання компанією-виробника програмного забезпечення та напівпровідників Broadcom компанії-виробника програмного забезпечення VMware має завершитися до 26 травня 2023 року сумою 62 млрд дол. США. Така угода передбачає збільшення частки на міжнародному ринку програмного забезпечення. Водночас наприкінці 2022 р. все ще були великі угоди з М&А, але збільшення процентних ставок знизили активність компаній. Також, у вересні 2022 р. була оголошена угода на суму біля 20 млрд дол. США про злиття компаній Adobe і Figma, першої в світі платформи спільного дизайну в Інтернеті. Поєднання Adobe і Figma відкриє нову еру спільної творчості. Водночас злиття зупинене через розслідування Міністерства юстиції США. Отже, незважаючи на макроекономічну невизначеність, сміливі компанії все ще готові швидко зробити серйозні кроки, щоб стати ще більш сильнішими коли настане сприятливий ринок.

Також на цьому ринку представлені так звані компанії «альпіністи», тобто ті, які беруть участь у повторних і значних М&А, перевершують своїх менш активних конкурентів неза-

лежно від економічного циклу. У технологічній індустрії на них припадає у середньому 15,7 % річного загального доходу для акціонерів порівняно з середнім показником у 12,7 % для всіх компаній у галузі технологій.

Дослідивши тренди на міжнародному ринку злиттів і поглинань ми прийшли до висновку, що саме невизначеність, а не рецесія, уповільнює ринки M&A у сфері технологій. Коли невизначеність зменшиться, навіть якщо тренд ринку перебуватиме у рецесії, активність, швидше за все, поживається. Наприклад, саме під час рецесії 2009 року Adobe придбала Omniture за угодою, яка викликала певний скептицизм, але зрештою дозволила компанії стати лідером у сфері управління клієнтським досвідом і очолила загальне зростання хмари. Отже, усі ці коригування підходу до злиттів та поглинань забезпечать суттєві переваги, оскільки компанії зможуть вийти з кризи. Ще важливіше те, що вдосконалення їхніх можливостей на міжнародному ринку M&A принесе дивіденди протягом бізнес-циклів ще довго після закінчення спаду.

Література

1. Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances (IMAA). URL: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (accessed March 20, 2023).
2. PwC. Global M&A Industry Trends: 2023 Outlook. Now is not time to fall of love with M&A. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html> (accessed March 20, 2023).
3. Bain & Company. Global M&A Report 2023. 140 p.

References

1. Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances (IMAA). URL: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (accessed March 20, 2023).
2. PwC. Global M&A Industry Trends: 2023 Outlook. Now is not time to fall of love with M&A. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html> (accessed March 20, 2023).
3. Bain & Company. Global M&A Report 2023. 140 p.

JEL Classification: O23, O33, E42

Павло Чапля

*аспірант економічного факультету, кафедри «Обліку і аудиту»
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Pavlo Chaplia

*PhD student of the Faculty of Economics, Department of «Accounting and Audit»
Taras Shevchenko National University of Kyiv
pashachaplia@gmail.com*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

NEW ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF ELECTRONIC MONEY ACCOUNTING IN UKRAINE

Анотація. Електронні гроші є ключовим інструментом здійснення платежів у сучасному світі. Незважаючи на це, використання електронних грошей протягом тривалого часу було досить обмеженим для підприємств. Нещодавні зміни в податковому законодавстві легалізують використання таких коштів українськими підприємствами у власних розрахунках. У цьому дослідженні розглядаються основні аспекти законодавчого регулювання операцій з електронними грошима, включаючи зміни, які набудуть чинності у 2023 році.